

Registrační číslo projektu	CZ.03.03.01/00/22_021/0001983
Název projektu	Společné rodičovství
Příjemce (název)	Kappa Beta Institut, z.s.

Okruhy pro rozhovory s aktéry

OSPOD

- Co je cíl rozhovoru? Potřebujeme přesně pochopit jejich potřeby a cestu klienta jejich institucí

1. ÚVOD

2. NĚCO O RESPONDENTOVI

a) Představíte nám krátce sebe popř. i vaše oddělení (u vedoucí)?

Terénní sociální pracovnice, kolizní opatrovník, sociální práce s rodinami

b) Co je ve vašem oddělení v současné době nejřešenějším tématem?

Nejčastěji matky nechtějí dávat děti otci, závislé matky (návykové látky, alkohol) – špatná péče

3. PROČ PŘÁVĚ VY?

a) Představení role ospod v projektu

4. CHCEME ZNÁT VÁŠ NÁZOR A VAŠE POTŘEBY A PŘÁNÍ

a) Jaké jsou nejčastější případy, kdy rodiče či děti vyhledávají vaši pomoc?

- Děti pomoc nejčastěji vyhledávají, protože znají svá práva, ale neznají své povinnosti (ve škole či jinde jim to není dostatečně vysvětleno? Nebo povinnosti nechtějí slyšet?). obracejí se na OSPOD, když po nich rodiče chtějí, aby nějak fungovaly, aby plnily své domácí povinnosti.
- Rodiče – nepůjčují si navzájem děti, nejčastěji se obrací tatínkové, dále jsou tu komunikační problémy mezi rodiči. Děti používají jako „rukojmi“ v otázce vypořádání, částce výživného. Dále hledají poradenství před podáním návrhu na soud. Děti v §6. (ohrožené) - dávky, pomoc, doučování, stížnosti rodiče na druhého rodiče, anonymní podání

b) Znáte nějaké preventivní opatření, které by pomohlo dětem i rodičům před "spuštěním" samotného procesu rozvodu?

Poradny, mediační setkání. Nejprve se nabízí schůzky na OSPOD. Rodiče mnohdy nechtějí dohodu, chtějí direktivní rozhodnutí soudu (to jim dává jistotu, že to bude ten druhý dodržovat). Děti mají jako zbraň.

c) Co bývá pro děti a pro rodiče nejnáročnější?

- Sejit se na OSPOD, mají obavy, co bude. Jsou v konfliktu a nechtějí se spol vidět z očí do očí. NECHTĚJÍ SE VLASTNĚ SPOLU VIDĚT.
- Řešit věci aktuálně – komunikační šumy, třecí plochy, emoce
- Potřebují se ujistit, že mají stejná práva i povinnosti, popřípadě zjistit, jaká práva a povinnosti mají.

- Děti – celý konflikt rodičů, celé soudní řízení. Už jen to, že jsou součástí řízení je pro ně náročné. *Rodičům často nedochází, že vtahují děti do svých problémů, leckdy je mají jako zbraň. Je důležité, aby s dětmi pracovali odborníci, kteří jim situaci pomohou zvládnout, vyslechnou je, zjišťují jejich potřeby.*

d) Co myslíte, že by pro rodiče byla největší pomoc v jejich rozvodu?

- Náhled třetí osoby – aby jim pomohla domluvit se
- Také asi objektivita třetí osoby – toto běžně OSPOD dělá – informuje, edukuje *Další edukace by dle mého názoru byla pro rodiče náročná. Museli by opět někam dojet, vzít si volno v práci. Často jsou našimi klienty lidi, kteří nemají auto a musí se spoléhat na autobusovou nebo vlakovou dopravu, což je mnohdy těžké. Na menší vesnice jezdí autobus např. 1-2x denně. Ideální by bylo, kdyby jim byla pomoc nabídnuta v místě jejich bydliště nebo v přilehlém okolí. Možná nějaká terénní služba? Pojmenovala bych to jako „lepší zasíťování služeb“.*

e) Co myslíte, že by pro děti byla největší pomoc v rozvodu? Před V průběhu ... po rozvodu ...

- Rodiče by měli sami nebo pomocí jiné osoby dítěti říci, vysvětlit, co se děje, co bude, co nastane, co to pro ně znamená.
- To by měly udělat instituce jako je OSOD nebo poradny, ideálně opět terénní pracovníci vzhledem k dojezdu a dostupnosti služeb.
- Psychologická nebo psychiatrická pomoc u jednoho z rodičů – pokud je zde nějaká neléčená nemoc
- Dostupnost služeb, co se týká časových možností. Rodiče chodí do práce a tyto služby většinou fungují dopoledne.
- Hlavně by dětem pomohlo, aby si uvědomili, co jejich vzájemné napadání a mluvení hanlivě o druhém rodiči pro dítě znamená. Jak se cítí, co prožívá
- Určitě by bylo fajn zařadit do rozvrhu ve školách nějaký předmět o komunikaci.

f) Jaké opatření by pomohlo maximálně u/ochránit děti?

Edukace rodičů, jak by měli nastalou situaci s dětmi komunikovat. V klidu jim vše vysvětlit, možná za přítomnosti třetí osoby? Možná by pomohla mediace, aby rodiče prostřednictvím nestranné osoby zjistili, co jejich dítě cítí a jak mu v celé té situaci je.

g) Co myslíte, že by pomohlo dětem i rodičům rozvodem projít co nejlépe, nejzdravěji?

Opět to, co jsem říkala. Dostupná pomoc – terénní služby pro rodiče i děti.

h) S čím Vy konkrétně spatřujete největší úskalí/slabinu v procesu rozvodu s ohledem na dítě?

- Děti jsou zbytečně zatěžovány rozvodem nebo rozchodem obecně.
- Rodiče by neměli brát děti jako štít.

i) Jaké další instituce, možnosti obvykle využíváte v případě, že jsou v rozvodu nezletilé/zletilé děti a v jakých případech?

Disponujeme velkou škálou poraden, službami SASky, neziskovkami, které pracují se skupinkami dětí ve stejné životní situaci. Nově využíváme mediaci. Často svoláváme případové konference.

j) Jakou pomoc nabízíte obvykle rodičům a dětem pro jejich psychickou ochranu, psychické zdraví?

Zde v Chrudimi Pestalozzi centrum – nezisková organizace

k) Jaká pomoc se domníváte, že má velký potenciál a není dostatečně využívána? Proč není využívána?

Mediace – nezájem rodičů vzhledem k času, vzdálenosti, obecně nechtějí žádné zpoplatněné služby. Obecně jsou zvyklí, že mají vše zdarma (služby OSPOD, lékařská péče atd.) Kdyby byla mediace zdarma, využívali by ji mnohem více.

l) Jak nahlížíte na mediaci? V čem by mohla v rozvodu a zájmům dětí pomoci?

- Urovnání konfliktů

- Křivd z minulosti
- Zjistit, co je důležité řešit
- Jak si předávat důležité informace (škola, zdravotní stav, kroužky atd.)

m) V čem vidíte největší potenciál/příležitost pro důstojnější a méně bolestivý rozvod?

Zasíťování dostupných služeb – poradenství pro rodiče (to by byla časová úspora, a hlavně by byly tyto služby poskytovány včas!)

5. VZTAH RESPONDENTA A CÍLOVÉ SKUPINY

- a) Kdy se k vám klient dostane?
- Telefonický kontakt od OSPOD v řízení u soudu.
 - Pokud si nevědí rady v době bezprostředně po rozchodu.

V jakých je emocích?

Nervózní, naštvaní, mají obavy, co se bude dít, někdy jsou i agresivní. Objevují se ale i rodiče, kteří jsou usměvaví – jsou na všem domluveni, ale těch je málo.

Jak se dozví o práci OSPOD, co je váš první krok?

Někdy od známých, ze sociálních sítí, od soudu.

Prvním krokem je kontaktovat je a nabídnout jim schůzku, kde jsou přítomni oba.

Jak dlouho v průměru dochází klient na OSPOD?

Minimálně 2x před soudním řízením, když je dohoda tak 1x – 4x, podle potřeby (zda potřebují pomoci s dohodou, v čem by měli mít jasno, než předstoupí před soud.

Nejčastěji máme tak 2 schůzky.

Kdo všechno z okolí klienta je do systému a OSPOD zapojen?

Děti, rodiče, prarodiče, další partneři rodičů, výjimečně další příbuzní.

b) Co je vás při práci s klientem nejtěžší?

Agresivní rodiče, zpracovat je. Někdy jde o psychiatrické rodiče, uživatelé drog, alkoholu, nátlakové rodiče, i s poruchou osobnosti.

Co vám při práci s klientem schází? Je něco konkrétního, co vám v práci s klientem schází?

- Asi nic, možná jak lépe pracovat s dětmi, ale na to jsou školení, která využíváme.
- Někdy bychom ocenili delší čas na práci s nimi, ale OSPOD nemá dostatek času, aby mohli s lidmi pracovat, jak by potřebovali.

c) Máte nějaká zákonná omezení?

- Nemáme možnost podávat tzv. pomalá předběžná opatření,
- Nemáme páky, jak donutit rodiče ke spolupráci, nebo ab se alespoň potkali
- Nedostatečně funguje pokutování při správním řízení, tedy i vymáhání pokut.

Máte možnost nebo prostředky to změnit? Popř. co by taková změna obnášela?

Takovou možnost nemáme, ale možná by pomohlo zpoplatnit soudní návrhy (př. První zdarma, další 500 Kč, další 1000 Kč). Tím, že je to zdarma, rodiče často vymýšlí nesmysly a zatěžují soudy i nás.

6. RESPONDENT A JEHO PRÁCE

a) Co na své práci oceňujete?

Zajímavá, akční práce, flexibilní, individuální i teamová práce.

Co vám udělá radost?

Když rodiče poděkují, pozitivní zpětná vazby, když se rodiče dohodnou.

Jak se průběh vaší práce projevuje ve vašem osobním životě? a jak se to projeví na jejich vlastním životě?

Neovlivňuje, nebo jen velmi málo.

7. MEDIACE

- a) Využíváte institut mediace? – jak často, kde, a jak jste spokojení?
U nás na OSPOD se tato služba pomalu zabíhá. Já s ní zatím zkušenost nemám.

8. ODPOVĚĎ NA GENERÁLNÍ OTÁZKY

"Jaké konkrétní kroky by z Vašeho pohledu zásadně pomohly zkrácení, ulehčení a zpřehlednění 3 stupňového rozvodového procesu a jeho účastníkům (dětem, rodičům, soudcům, OSPOD.....)?"

"Co by podle Vás pomohlo snížit tlak na děti, co konkrétně?"

"Co by bylo možné udělat pro děti i rodiče před samotným rozvodem/rozchodem, aby věděli do čeho jdou a co je bude čekat?"

Za mě bych se věnovala zasíťování služeb, dostupnosti poradenských služeb, pomohlo by, kdyby soudy začali nějaké služby nařizovat (mediace, nejen první setkání, pomoci odborníků). Tlak by určitě snížilo, kdyby byly děti dostatečně a včas informovány o tom, proč mají život vzhůru nohama a co se s nimi bude dít dál (že nepřijdou o jednoho z rodičů, že budou mít zázemí...)

9. ZÁVĚREČNÉ SLOVO

- a) **Jak se Vám rozhovor líbil?** Líbil moc
b) **Napadá Vás už nyní nějaké vylepšení systému? Otázka na pokračování působení v projektu (WS, rodiny ...)** nenapadá mě nic dalšího
c) **Máte nějaké dotazy, ráda vám je zodpovím.**
d) **Poděkování**
e) **X**